

Románia nem töltheti az EU-elnök szerepét

2019 január 1-jén Románia lett az Európai Unió soros elnöke. Bár az ország 2007 óta az Európai Unió teljes értékű tagállama, a Schengen övezethez való csatlakozása 2011 óta évről évre eltolódik a jogállamiságot érintő hiányosságai miatt.

Ebben semmi különös nincs, ugyanis Romániában a jogállamiságnak nincsenek hosszú hagyományai. Az ország 1989-ig kommunista diktatúra volt, ahol a titkos rendőrség - a Securitate-mindenkit ellenőrzés alatt tartott. A lakosság éhezett és szegénységben élt. A diktatúrából a demokráciába történő átmenet egy látszatperrel vette kezdetét. A kegyetlen diktátort egy rögtönzött tárgyalást követően kivégezték megakadályozva azt, hogy egy tisztességes bírósági per keretében fény derülhessen különböző történések hátterére.

Pár hónappal az 1989-es forradalmat követően, 1990 márciusában megvoltak az első halálos áldozatai az etnikai alapú erőszaknak, és ezek az áldozatok nem Jugoszláviában hunytak el, hanem Marosvásárhelyen Romániában, abban a városban, amely 1960-ig a magyar autonóm tartománynak a fővárosa volt, amíg Ceausescu fel nem számolta ezt a tartományt. A Securitate-nak az említett eseményekben játszott szerepére soha nem derült fény.

Az EU-hoz és a NATO-hoz való csatlakozás feltételeként Románia 1995-ben ratifikálta a nemzeti kisebbségek védelmére megfogalmazott Strasbourgi egyezményt. Ugyanakkor a Román Alkotmány megfogalmazása szerint a magyar nyelv társ hivatalos nyelv Romániában.

Papíron tehát Romániában minden rendben van. A gyakorlatban azonban ezeket a jogokat még szimbolikusan sem tartják be.

Tavaly decemberben ünnepelte Románia fennállásának századik évfordulóját. Valójában nem sok ünnepelnivaló van. Az 1930-ban végrehajtott népszámlálási adatok szerint 745.000 német, 1,4 millió magyar és 728.000 zsidó élt Romániában. A 2011-es népszámlálási adatok szerint 3000 zsidó és 36.000 német él az országban. A jórészt Erdélyben élő magyarság még mindig feszültségben él azon a földön, amelyben dédszüleik nyugszanak. Az

alkotmányos nyelvi jogukat nem tartják be és aránytalanul alulreprezentáltak a rendőrségnél és a hivatalokban.

Romániának, mint EU-s tagállamnak kötelessége az Európai Unió törvényeit szellemiségét betartani. És pontosan itt van a bökkenő.

Románok milliói élvezik a különböző EU-s országokban, többek között Nagy-Britanniában, Olaszországban, Hollandiában az európai polgári jogokat, de ugyanakkor Románia a saját állampolgáraitól tagadja meg ezeket a jogokat. Ez első sorban a nyelvi jogokra vonatkoztatva igaz. Ez kikezdi az Európai Unió hitelességét. Ha az EU nem képes elérni azt, hogy a saját tagállamaiban szem előtt tartsák az európai alapértékeket és a jogállamiságot, akkor hogyan léphet fel sikeresen a korrupció ellen, illetve hogyan fog egy hiteles külpolitikát folytatni.

Románia az európai alapértékek elárulása által erősen hozzájárul a régió destabilizálásához. Románia szomszédos államaiban, Ukrajnában és a Moldáviában hasonló problémákkal szembesülhetünk az orosz nyelvű kisebbségek kárára. Ameddig Románia másodrangú polgárként kezeli saját lakosságának egy részét, addig az ország európai integrációja lehetetlen. Mert az nem lehetséges, hogy a saját történelmi kisebbséged életét pokollá teszed azáltal, hogy megtagadod tőle a polgári jogait, és ugyanakkor példásan élsz az európai polgári jogokkal.

Egy az alapértékeit megvédeni képtelen értékalapú közösségnek nincs morális létjogosultsága. Az Európai Unió, amelynek az egységét próbára tette a Brexit, a Hollandiában megrendezett Ukrajna-Referendum eredményeinek, és ezáltal a népakaratnak a teljes figyelmen kívül hagyása, illetve a jogállamiság teljes hiánya Romániában azt bizonyítják, hogy az Európai Unió komoly hiányosságokkal küzd a közigazgatás és a demokrácia tekintetében.

Románia tehát az Európai Unió létjogosultságát ássa alá. Azok az államok pedig, amelyek saját lakosságuktól tagadják meg a polgári jogokat, történelmi perspektívából nézve nem hosszúéletűek.

Drs G.Landman European Language Rights Alapítvány Amszterdam

[Megjelent A Nederlands Dagblad 25-03-2019 számában.](#)